

РЕШЕНИЕ

№ 1042

гр. София, 13.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 8-МИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на четиринадесети юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Красимир Машев

Членове: Златина Рубиева
Петя Алексиева

при участието на секретаря Невена Б. Георгиева
като разгледа докладваното от Петя Алексиева Въззивно гражданско дело № 20211000502869 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С Решение № 262304/07.04.2021 г., постановено по гр.д. № 8701/2019 г., Софийски градски съд, I-29 състав е осъдил Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“ на МВР да заплати на Р. Г. А. на основание чл. 2, ал. 1, т. 7 от ЗОДОВ сумата 12 000 лева, представляваща обезщетение за претърпени от нея неимуществени вреди от незаконосъобразно използване на специални разузнавателни средства по искания от 11.08.2011 г., 28.09.2011 г. и 05.10.2011 г. на ГДБОП на МВР до председателя на Софийски окръжен съд, заедно със законната лихва върху тази сума от 01.07.2019 г. до окончателното ѝ изплащане, като искът за разликата над уважения размер от 12 000 лева до пълния предявен размер от 70 000 лева е отхвърлен.

Осъдена е Прокуратурата на Република България да заплати на Р. Г. А. на основание чл. 2, ал. 1, т. 7 от ЗОДОВ сумата 15 000 лева, представляваща обезщетение за претърпени от нея неимуществени вреди от незаконосъобразно използване на специални разузнавателни средства по искания от 30.05.2012 г. и 13.07.2012 г. на СГП до председателя на Софийски окръжен съд, заедно със законната лихва върху тази сума от 01.07.2019 г. до

окончателното ѝ изплащане, като искът за разликата над уважения размер от 15 000 лева до пълния предявен размер от 70000 лева е отхвърлен.

Искът на Р. Г. А. е отхвърлен против Държавна агенция „Национална сигурност“ за сумата от 70 000 лева, представляваща обезщетение за претърпени от нея неимуществени вреди от незаконосъобразно използване на специални разузнавателни средства по искания от 25.01.2014 г. и 03.04.2014 г. на ДАНС до председателя на Софийски градски съд.

Ответникът Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“ на МВР и ответникът Прокуратурата на Република България са осъдени да заплатят на Р. Г. А. на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК сумата 331.43 лева – разноски по производството.

Срещу решението е постъпила въззивна жалба от ищцата Р. Г. А., с която обжалва изцяло решението изцяло в неговата отхвърлителна част, т.е. за сумите от 58 000 лв./спрямо ответника ГД „БОП“ и за сумата от 55 000 лв./спрямо ответника Прокуратурата на РБ/, представляващи разликата над уважените суми от по 12 000 лв., съответно 15 000 лв. до пълния претендиран размер от по 70 000 лв., ведно със законната лихва, спрямо ответниците Прокуратурата на РБ и ГД „БОП“, както и за сумата от 70 000 лв. спрямо ответника ДА „НС“. Твърди неправилност на извода на съда, който от една страна приема, че са налице причинени вреди в следствие на незаконосъобразно прилагане на СРС спрямо въззивницата-ищца, а от друга, че причина за тяхното настъпване не е била неправомерното използване на СРС, а от трета, че е налице основание за осъждане на ответниците ГД „БОП“ и Прокуратурата на РБ. Поддържа се, че първоинстанционният съд не е съобразил факта, че незаконното подслушване е продължило в период от няколко години от 2011 г. до 2014 г., а не както съдът е приел за срок от шест месеца. Твърди също така, че съдът не е съобразил факта, че исканията са правени за едно и също лице, при една и съща дейтелност, като с цел да се заобиколи чл.21, ал.2 от ЗСРС исканията са правени от различни заявители-ответниците по делото. Не е съобразил и, че тежестта на незаконосъобразното действие произтича от обстоятелството, че СРС са прилагани спрямо действащ магистрат. Поддържа неоснователност на мотивите на съда, че в производството не било установено незаконосъобразно ползване на СРС по отношение на ищцата по искания на ответника ДА „НС“.

Моли съда да отмени обжалваното решение и вместо него да постанови друго, с което да уважи исквете на ищцата срещу ответниците в техния пълен размер.

Ответниците по тази жалба не са подавали отговори в срока по чл.263 от ГПК.

Решението се обжалва и от ответника Прокуратурата на РБ, в частта, с която този ответник е осъден да заплати на ищцата обезщетение в размер на 15 000 лв., ведно с лихвата от датата на иска до окончателното изплащане на вземането. Твърди се, че в тази част решението е порочно, поради нарушение на материалния закон, съществени нарушения на съдопроизводствените правила и необоснованост.

Моли съда да отмени решението в обжалваната му част и вместо него да постанови друго, с което да отхвърли иска на ищцата срещу този ответник, евентуално да намали размера на присъденото обезщетение за неимуществени вреди.

Поддържа се недоказаност на заявените от ищцата неимуществени вреди, както и на пряката причинно-следствена връзка. Поддържа се, че първоинстанционният съд и въпреки възраженията на ответника, не е приложил правилната редакция на ЗСРС. Счита, че не е налице нарушение на компетентността с оглед действащата през 2012 г. редакция на чл.15, ал.1 от ЗСРС. Счита, че не е налице надвишен срок за прилагане на СРС по искането на СГП, но дори и да е така, няма причинна връзка. Поддържа, че държавата не отговаря за вреди поради издаването на разрешение за ползване на СРС, когато искането за разрешаването им е надлежно, а преценката за законосъобразността е предмет на установяване по делото и е от компетентността на съда. Поддържа, че неоснователно съдът е завишил размера на обезщетението за ищцата, включително и за недоказани по делото неимуществени вреди. Релевира нарушение на правилото на чл.52 от ЗЗД.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК въззиваемата по тази жалба-ищца и чрез своя процесуален представител депозира отговор. Оспорва подадената въззивна жалба като неоснователна и необоснована и моли съда да потвърди решението в обжалваната му част.

Решението се обжалва и от ответника ГД „БОП“, в частта, с която този ответник е осъден да заплати на ищцата обезщетение в размер на 12 000 лв.,

ведно със законната лихва. Поддържа неправилност и необоснованост на решението в обжалваната му част. Поддържа се, че съдът неправилно е приел, че към момента на настъпване на изискуемостта на вземането за обезщетение за вреди-месец април 2016 г., ГД „БОП“ е съществувала като специализирана структура на МВР и има своя правосубектност, поради което и неправилно е уважил иска срещу ГД „БОП“ като отговорна пасивно легитимна страна.

Моли съда да отмени решението в обжалваната му част и вместо него да постанови друго, с което да отхвърли иска на ищцата срещу този ответник

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК въззиваемата по тази жалба-ищца и чрез своя процесуален представител депозира отговор. Оспорва подадената въззивна жалба като неоснователна и необоснована и моли съда да потвърди решението в обжалваната му част.

С оглед постъпилите въззивни жалби, първоинстанционното решение се обжалва в неговата цялост.

В открито съдебно заседание въззивницата-ищца чрез процесуалния си представител моли съда да постанови решение, с което да отмени първоинстанционното такова в обжалваната от ищца част и да уважи изцяло предявените иски. Подробни съображения излага в писмени бележки по делото.

В открито съдебно заседание въззивникът-ответник Прокуратурата на РБ чрез своя процесуален представител моли съда да остави без уважение въззивната жалба на ищцата и да уважи въззивната жалба на ответника.

В открито съдебно заседание въззивникът-ответник ГД „БОП“ моли да остави без уважение въззивната жалба на ищцата и да уважи въззивната жалба на ответника по подробни доводи изложени в нея.

В открито съдебно заседание въззиваемата страна-ответникът ДА „НС“ чрез процесуалния си представител моли съда да отхвърли въззивната жалба на ищцата по подробни съображения изложени в писмена защита представена по делото.

Апелативен съд-София, 8-ми граждански състав, след преценка по реда на въззивното производство на твърденията и доводите на страните и на събраните по делото доказателства, намира следното от фактическа страна:

Софийски градски съд е бил сезиран с искиове с правно основание чл.2, ал.1, т.7 от ЗОДОВ предявени от Р. Г. А. против Прокуратурата на Република България, ГД „БОП“-МВР и ДА „НС. Такава е исковата претенция, съобразно уточнителни молби вх. № 138775/11.11.2019 г. и № 19601/14.02.2020 г. Първоначално исковите претенции са били насочени срещу Върховна касационна прокуратура, Министерство на вътрешните работи и Държавна агенция „Национална сигурност“. В резултат на дадени му указания от съда във връзка с надлежната процесуална легитимация на ответниците по исковите предявени по реда на ЗОДОВ, ищецът е посочил ответниците, срещу които е постановено съдебното решение.

От събраните пред първоинстанционния съд доказателства, въззивният съд приема за установени и доказани следните факти и обстоятелства:

От приобщеното към доказателствата по делото ДП № 54/2012 г. на НСлС, пр. пр. № 4-790/2012 г. на СГП, се установява, че на **11.08.2011 г.** МВР-ГД „БОП“ е сезирала Председателя на Софийски окръжен съд с искане за използване на специално разузнавателно средство с рег. № RB202204-001-04/1-4587с по отношение на ищцата Р. Г. А.. Искането е мотивирано с необходимостта да бъде извършена оперативна проверка на получена в ГД „БОП“ информация, относно извършени корупционни престъпления и престъпления против правосъдието от следователя при СО-СГП Р. Г. А.. Издадено е разрешение от Председателя на Софийски градски съд за срок от 60 дни, считано от 11.08.2011 г.

На **28.09.2011 г.** МВР-ГД „БОП“ е сезирала Председателя на Софийски окръжен съд с искане за използване на специално разузнавателно средство с рег. № RB202204-001-04/1-5312с по отношение на ищцата Р. Г. А.. Искането е мотивирано с необходимостта да бъде извършена оперативна проверка на получена в ГД „БОП“ информация, относно извършени корупционни престъпления и престъпления против правосъдието от следователя при СО-СГП Р. Г. А.. Издадено е разрешение от Председателя на Софийски градски съд за срок от 12 дни, считано от 28.09.2011 г.

На **05.10.2011 г.** МВР-ГД „БОП“ е сезирала Председателя на Софийски окръжен съд с искане за продължаване прилагането на предходните две СРС спрямо ищцата със 120 дни. Председателят на Софийски окръжен съд е издал разрешение-продължение за този срок, считано от 10.10.2011 г. Във връзка с

ползването на СРС са съставяни справки и протокол за изготвяне на веществени доказателствени средства (ВДС).

На 30.05.2012 г. е образувано ДП № 54/2012 г. на НСлС, пр. пр. № 4-790/2012 г. на СГП, от което се установява, че същото е образувано срещу неизвестен извършител за това, че през 2011 г. в гр.София като длъжностно лице /следовател/ е приел обещание за дар или облага, за да извърши действие по служба, престъпление по чл.302, т.1 във връзка с чл.301, ал.1 от НК, срещу неизвестен извършител за това, че подбуждал две или повече лица към извършване на престъпление по чл.290, ал.1 от НК, престъпление по чл.293, ал.2 НК и срещу неизвестен извършител за това, че на неустановена дата през 2010 г. година пред надлежен орган на властта набедил Г. Г.-началник на сектор БОП-Пазарджик в престъпление по чл.302 във връзка с чл.301 НК, като знае, че е невинен и представил неистински доказателства срещу него, като набеденият е привлечен към наказателна отговорност, престъпление по чл.286, ал.2 и чл.290, ал.1 НК.

Във връзка с така образуваното и водено досъдебно производство, на **30.05.2012 г.** СГП е сезирала Председателя на Софийски окръжен съд с искане за използване на специално разузнавателно средство с рег. № RB421132-001-09/6-**379** по отношение на ищцата Р. Г. А., на територията на цялата страна. От мотивите на искането се установява, че досъдебното производство е образувано срещу неизвестен извършител, във връзка с получени данни за извършени корупционни престъпления и престъпления против правосъдието (чл.302 връзка с чл.301, чл.293, чл.286 и чл.290 НК) от Р. Г. А. и С. И. Б., и двете следователи при СО-СГП, със данни, че същите водят ДП 13-П/2010 г. в интерес на лицето И. С. И.-заможен бизнесмен от гр.***.

Въз основа на така постъпилото искане, И.Ф.Председателя на Софийски окръжен съд, е издал Разрешение рег.№ 141/30.05.2012 г. за срок от 60 дни, считано от 31.05.2012 г.

На **13.07.2012 г.** СГП е сезирала Председателя на Софийски окръжен съд с искане за използване на специално разузнавателно средство с рег. № RB421132-001-09/6-**517** по отношение на ищцата Р. Г. А., на територията на цялата страна, за добяване на нов комуникатор. Издадено е Разрешение за срок от 17 дни, считано от 13.07.2012 г.

На **13.07.2012 г.** МВР-ГД „БОП“ е сезирала Председателя на Софийски окръжен съд с искане за продължаване прилагането на предходните две СРС спрямо ищцата със 120 дни с рег.№ RB421132-001-09/6-513. Председателят на Софийски окръжен съд е издал разрешение-продължение за този срок, считано от 30.07.2012 г. Във връзка с ползването на СРС са съставяни справки и протокол за изготвяне на веществени доказателствени средства (ВДС).

Пред настоящата въззивна инстанция са приети и искане с рег. № RB202001-001-03-52-604/25.01.2014 г. и искане с рег. RB202001-001-03-52-2042/03.04.2014 г., с които ответникът ДА „НС“ е сезирал Председателя на Софийски градски съд с искане за използване на СРС по отношение на ищцата за 60 дни, считано от 25.01.2014 г. и от 05.04.2014 г., като и по двете искания има издадени разрешения.

От писмо рег. № ИК-487 от 12.12.2017 г. на Национално бюро за контрол на СРС до ищцата се установява, че по отношение на последните две СРС на ДА „НС“, с писмо рег. RB202001-001-03-К—6-2848/03.12.2014 г. ДА „НС“ са уведомили Специализираната прокуратура за резултатите от разследването с цел преценка за образуване на ДП по компетентност. С постановление № 508/2014 от 01.04.2015 г. СпП е отказала образуване на досъдебно производство с мотиви, че липсват данни за престъпления по чл.321 НК и други изброени в чл.411а НПК.

От представените с исковата молба писмени доказателства се установява, че Националното бюро за контрол на СРС е извършило служебна проверка, резултатите от която са отразени в доклад рег. № RB104000-001-14/4-22/01.06.2016 г., като на 03.06.2016 г. ищцата и по реда на чл.34ж, ал.1 ЗСРС е уведомена за неправомерното прилагане на изброените по-горе СРС спрямо нея, изразяващо се в даването на разрешения за: разкриване на леко наказуеми престъпления; срок на ползването им, надвишаващ законовоопределения с 300 дни и от некомпетентен орган съобразно правилата на подсъдността – вместо от председателя или оправомощен заместник-председател на СГС, от председателя на СОС.

От приетите по делото писмени доказателства, представляващи медицински документи, се установява следното: в периода от 29.10.2012 г. до 01.11.2012 г. ищцата е била на болнично лечение в Гастроентерологично

отделение на Първа МБАЛ-София ЕАД, с поставена окончателна диагноза стеатохепатитис хроника псориазис, в периода 28.10.2013 г.-07.11.2013 г. ищцата била настанена за болнично лечение в Клиника по дерматология и венерология на ВМА-МБАЛ София за лечение на псориазис вулгарис. В периода от 12.06.2014 г. до 16.06.2014 г. ищцата била на болнично лечение в Клиника по неврология, Първа МБАЛ-София ЕАД с поставена диагноза световъртеж от централен произход, псориазис. В периода от 09.12.2014 г. до 17.12.2014 г. ищцата се лекувала в Клиника по вътрешни болести на Втора МБАЛ-София ЕАД с диагноза: хроничен хепатит /стеатогенен/, хроничен калкулозен холецистит, дискови хернии, двустранна радикулопатия, псориазис. През периода 27.12.2014 г.-29.12.2014 г. ищцата е претърпяла и оперативно лечение в УМБАЛСМ „Н.И.Пирогов“ ЕАД. Болнично лечение е проведено и във времето от 03.01.2017 г.-10.01.2017 г. и 03.12.2019 г.-13.12.2019 г.

Т.е. видно от медицинските документи ищцата страда от хронични заболявания, за които периодично е провеждала съответното лечение, като основното заболяване е клинично и хистологично верифициран псориазис вулгарис с давност около 15 години, протичащ с хронично-рецидивиращ ход.

За установяване на търпените от ищцата неимуществени вреди, първоинстанционният съд е събрал свидетелските показания на Б. Й. А. – колега на ищцата, който установява, че с ищцата са колеги и я познава от 2004 г. от Столична следствена служба, като оттогава и до момента са колеги, понастоящем в СГП „Следствен отдел“. Свидетелят установява, че след като ищцата разбрала-през 2016 г., че е незаконно подслушвана, здравословното ѝ състояние видимо се променило. Започнала да боледува често, здравословното ѝ състояние било изключително тежко. Когато и в службата се разбрало, че ищцата е подслушвана, отношението на колегите ѝ към нея изцяло се променило. Те, както и ръководството на СГП започнали да гледат на ищцата с недоверие.

*При така установената фактическа обстановка въззивният съд приема следното от **правна страна**:*

Въззивните жалби са подадени в срока по чл.259, ал.1 от ГПК от легитимирани да обжалват страни и са насочени срещу валиден и допустим съдебен акт, подлежащ на обжалване, съгласно чл.258, ал.1 ГПК. В този

смисъл подадените въззивни жалби са процесуално допустими.

На основание чл. 269 от ГПК, въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част. По останалите въпроси той е ограничен от посоченото в жалбата.

Обжалваното решение е валидно, но частично недопустимо.

Съдът е сезиран с искове с правно основание чл.2, ал.1, т.7 от ЗОДОВ.

Държавата отговаря за вредите от незаконосъобразно използване на специалните разузнавателни средства и когато разрешението е издадено, без да са налице законовите предпоставки за това: за разследването на престъпление, за които не е допустимо използването на специални разузнавателни средства, искането е от ненадлежен орган или няма изискуемото от чл. 14 ЗСРС съдържание (в съответната редакция към момента на произнасянето на органа по разрешаването).

Надлежно легитимиран да представлява държавата като процесуален субституент по тези искове е органът, поискал издаване на разрешението - когато такова е издадено, както правилно е приел и първоинстанционния съд. В случая и по осемте искания, са издадени разрешения, следователно процесуално легитимирани да отговарят по исковете са органите, поискали издаване на разрешението.

С оглед на горното на първо място въззивният съд следва да се произнесе по възражението на ответника ГД „БОП“ за липса на пасивна процесуална легитимация да отговаря по така предявените искове. Същото е основателно.

Към периода, в който ГД „БОП“ е сезирало Софийски окръжен съд с искания за СРС /11.08.2011 г.-05.10.2011 г./ действащ ЗМВР е бил този от 24.02.2006 г. /отм. 27.06.2014 г./ По силата на чл.10, ал.1, т.1 от ЗМВР от 2006 г. /отм./ ГД „БОП“ е Главна Дирекция на МВР, а по силата на ал.2 същата е юридическо лице. С измененията на ЗМВР от 2006 г. /отм./, публикувани в ДВ, бр.52 от 14.06.2013 г., ГД „БОП“ е закрыта, като на основание §14, ал.1 от Преходни и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за Държавна агенция "Национална сигурност" (ДВ, бр. 52 от 2013 г., в сила от 14.06.2013 г.), Държавна агенция "Национална сигурност" е правопреемник на активите, пасивите, архива и другите права и задължения на Главна дирекция "Борба с организираната престъпност" в Министерството

на вътрешните работи.

На 27.06.2014 г. влиза в сила новия и сега действащ ЗМВР, който отменя този от 2006 г. С ДВ, бр. 14 от 2015 г. е извършена промяна на ЗМВР, като по силата на чл.38, т.2 Главна дирекция "Борба с организираната престъпност" отново е създадена като Главна дирекция на МВР със статут на самостоятелно юридическо лице, но тя не е правопреемник на закритата през 2013 г. ГД „БОП“. По силата на §94, ал.1 от Преходни и заключителни разпоредби към [Закона](#) за изменение и допълнение на Закона за Министерството на вътрешните работи (ДВ, бр. 14 от 2015 г.)-разпоредбата е в ПЗР на ЗДАНС, правопреемник е Министерство на вътрешните работи, което приема активите, пасивите, архива и другите права и задължения на Държавна агенция "Национална сигурност", свързани с осъществяването до влизането в сила на този закон на дейности по досегашния [чл. 4, ал. 1, т. 13 – 20 и 23 от Закона за Държавна агенция "Национална сигурност"](#), между които по т.4 е и дейност по разследване корупционни прояви на лица, заемащи висши държавни длъжности и други длъжности, както и извършване на разследване на престъпления, свързани с тази дейност. Именно във връзка с тези си правомощия, ГД „БОП“ към 2011 г. е поискал използването на СРС по отношение на ищцата.

Следователно, при настъпилото правопреемство още преди подаване на исковата молба и съгласно разрешението по т.6 от ТР №3/22.04.2005г. на ОСГК по т.д. № 3/2004г. - пасивно легитимиран по иска по чл.2 ЗОДОВ е държавният орган, с който длъжностното лице, причинител на вредата, е в трудови или служебни правоотношения, а според цитираният §92 от ПЗР на ЗИД на ЗМВР, обн. в ДВ бр.14/2015г., в случая това е Министерство на вътрешните работи.

По подобен казус е прието същото разрешение - Определение № 60753 от 4.11.2021 г. на ВКС по гр. д. № 1845/2021 г., III г. о., ГК, с което не е допуснато до касационно обжалване на въззивно решение № 12538/22.12.2020. по в. гр. д. № 1690/2020 г. на Софийски апелативен съд, ГО, XII с-в, с което е потвърдено решение № 8562/13.12.2019 г. по гр. д. № 16654/2017 г. на Софийски градски съд, I ГО, 13-ти състав, с което Министерство на вътрешните работи е осъдено да заплати на Б. Й. А. на основание чл. 2, ал. 1, т. 7 ЗОДОВ сумата от 4000 лв., представляваща

обезщетение за неимуществени вреди вследствие на неправомерно използване на специални разузнавателни средства за срок от 60 дни, считано от 28.09.2011 г., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 21.12.2017 г. до окончателното изплащане на сумата. В този смисъл и за наличие на посоченото по-горе правоприемство е и Решение № 253/27.10.2016 г., постановено по гр.д. № 457/2016 г. по описа на ВКС, IV гражданско отделение.

По възражението на ответника ДА „НС“ също за липса на процесуална и материална легитимация да отговаря по така предявените срещу него искове. То също е основателно.

Не се спори, а и от приетите по делото пред настоящата въззивна инстанция писмени доказателства се установява, че двете искания съответно от 25.01.2014 г. и от 03.04.2014 г. са изготвени от служител на специализираната дирекция „Противодействие на корупционни прояви сред лицата, заемащи висши държавни длъжности“, която Дирекция към 2014 г. се е намирала в структурата на ДА „НС“. На 19.01.2018 г. е приет и обнародван сега действащия Закон за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество. По силата на §6, ал.2 и ал.3 от ПЗР на ЗПКОНПИ, правопреемник на специализирана дирекция от Държавна агенция "Национална сигурност", свързана с противодействие на корупционни прояви сред лицата, заемащи висши държавни длъжности е Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество. Комисията е правопреемник на активите, пасивите, архива, информационния ресурс, правата и задълженията на съответната специализирана дирекция от Държавна агенция "Национална сигурност" за противодействие на корупционни прояви сред лицата, заемащи висши държавни длъжности.

Следователно при настъпилото правопреемство още преди подаване на исковата молба и съгласно разрешението по т.6 от ТР №3/22.04.2005г. на ОСГК по т.д. № 3/2004г. - пасивно легитимиран по иска по чл.2 ЗОДОВ е държавният орган, с който длъжностното лице, причинител на вредата, е в трудови или служебни правоотношения, а според цитираният §6, ал.2 и ал.3 от ПЗР на ЗПКОНПИ, в случая това е Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество.

Предвид изложеното, първоинстанционното решение е постановено спрямо не надлежни ответни страни (Главна Дирекция „Борба с организираната престъпност“ и Национална Агенция „Държавна сигурност“) по предявените иски по чл.2 ал.1 т.7 ЗОДОВ за вреди, причинени от разследваща дейност на длъжностни лица и използване на незаконосъобразни СРС, които длъжностни лица по силата на правоприемството са в служебни правоотношения с други страни, а именно: Министерство на вътрешните работи и КПКОНПИ.

Надлежната пасивна процесуална легитимация е една от абсолютните процесуални предпоставки, обуславящи възникването и съществуването на процесуалното право на иск, за наличието на която съдът следи служебно, като той има и правомощие да указва на ищеца да насочи иска си към правния субект, който притежава тази пасивна процесуална легитимация. Тъй като с исковата молба, въз основа на която е било образувано настоящото исково производство, ищецът е предявил деликтен иск към правния субект, който действително притежава пасивна процесуална легитимация – Министерство на вътрешните работи, то такива указания на ищеца не следва да се дават. Такива следва да бъдат дадени по отношение на ответника КПКОНПИ.

По същество в този смисъл е и константната практика на ВКС - напр. Определение № 60686/08.10.2021 г. на ВКС по гр. д. № 1703/2021 г., III г. о., ГК, Определение № 60473/10.06.2021 г. на ВКС по гр. д. № 4570/2019 г., III г. о., ГК и пр., с които не са допуснати до касационно обжалване въззивни решения, постановени от САС, както и задължителните за правосъдните органи тълкувателни разяснения, дадени в т. 1 от ТР № № 1/30.03.2012 г. на ВКС по тълк. д. № 1/2010 г., ОСГК – „Процесуалната легитимация на страните е абсолютна процесуална предпоставка за правото на иск, поради което за наличието ѝ съдът следи служебно. Ако при проверката за това бъде констатирано, че исковете... са предявени срещу ненадлежен ответник, съдът следва да укаже на ищеца да отстрани в определен срок тази нередовност чрез предприемане на действия за конституиране на надлежен ответник“.

Ето защо и по горните съображения и на основание чл. 270, ал. 3, изр. 1 ГПК първоинстанционното решение трябва да бъде обезсилено в обжалваната му част, в която първоинстанционният съд се е произнесъл по същество по

исковете предявени срещу ответниците Главна Дирекция „Борба с организираната престъпност“ и Национална Агенция „Държавна сигурност“, а делото да се върне на друг съдебен състав на СГС за разглеждане на предявените деликтни искове срещу надлежните ответници – МВР и КПКОНПИ. Именно тези правни субекти, като правоприемници съответно на ГД „БОП“ и ДА „НС“ (правоприемство настъпило още преди подаване на исковата молба) като процесуални субституенти могат да организират напълно защитата на твърдения за носител на процесното парично задължение длъжник.

По гореизложените съображения въззивната жалба на ответника Главна Дирекция „Борба с организираната престъпност“ се явява основателна, а въззивната жалба на ищцата срещу решението и в частта на предявения от нея иск спрямо ответника Държавна Агенция „Национална сигурност“- неоснователна.

По отношение и на третата въззивна жалба, подадена от ответника Прокуратурата на Република България.

По отношение на процесуалната и материална легитимация на третия ответник Прокуратурата на Република България, между страните няма спор. По силата на 13, ал.2 от ЗСРЗ наблюдаващият прокурор и по досъдебно производство е измежду лицата, имащи право да искат използване на специални разузнавателни средства. Към 30.05.2012 г.-13.07.2012 г. е имало образувано досъдебно производство ДП № 54/2012 г. на НСлС, пр. пр. № 4-790/2012 г. на СГП.

Следователно следва да се отговори на въпроса: издадените разрешения въз основа на исканията заявени от този ответник, издадени ли са при липсата на някоя от законовите предпоставки за това и съответно представляват ли незаконосъобразно използване на СРС.

Актовете на националното бюро, с които се констатира неправомерно използване на специални разузнавателни средства, като официални свидетелстващи документи, издадени от надлежен орган в кръга на функциите му имат материална доказателствена сила за удостоверените в тях факти и обстоятелства, но преценката за неправомерност, съдържащата се в указанията, свързани с подобряване режима на използване и прилагане на тези средства е задължителна само за органите, осигуряващи и прилагащи

тези средства. Такава преценка не обвързва, нито надлежните държавни органи, сезирани с предложения за приемането на мерки за отстраняване на констатирани нарушения, нито съда, който разглежда иск за обезщетение на вреди, предявен от гражданин, уведомен за неправомерното прилагане спрямо него на специални разузнавателни средства.

Както е посочено с Решение № 166 от 3.08.2018 г. на ВКС по гр. д. № 4454/2017 г., IV г. о., ГК, постановено по реда на чл.290 ГПК, актовете на националното бюро, с които се констатира неправомерно използване на специални разузнавателни средства, като официални свидетелстващи документи, издадени от надлежен орган в кръга на функциите му имат материална доказателствена сила за удостоверените в тях факти и обстоятелства, но преценката за неправомерност, съдържащата се в указанията, свързани с подобряване режима на използване и прилагане на тези средства е задължителна само за органите, осигуряващи и прилагащи тези средства. Такава преценка не обвързва, нито надлежните държавни органи, сезирани с предложения за приемането на мерки за отстраняване на констатирани нарушения, нито съда, който разглежда иск за обезщетение на вреди, предявен от гражданин, уведомен за неправомерното прилагане спрямо него на специални разузнавателни средства. В производството по иска за вреди гражданинът се ползва от материалната доказателствена сила на акта относно фактическите констатации (като няма пречка те да бъдат оборени от ответника чрез насрещно доказване), но не и от преценката за законосъобразност, която може да направи единствено съдът.

Безспорно по делото се установява, че искането от наблюдаващ прокурор при СГС е отправено до некомпетентен съд-Софийски окръжен съд, вместо компетентния Софийски градски съд. Това е така, тъй като, съобразно разпоредбата на чл. 35, ал. 3 НПК /в редакцията към датата на искането (ДВ, бр. 61 от 2011 г.) на Софийския градски съд като първа инстанция са били подсъдни делата за престъпления от общ характер, извършени от лица с имунитет или от членове на Министерския съвет. Като заемащ длъжността следовател, ищцата е бил лице с имунитет съгласно чл. 132 от Конституцията на Република България и искането за подслушването ѝ е следвало да се адресира до Председателя на СГС.

Искането отправено до некомпетентен съд /комуто не би било подсъдно

евентуално дело по посочените в искането за разрешаване на СРС текстове от НК/ води до незаконосъобразност и на самото разрешение, ако такова бъде издадено. В тези случаи според тълкуването на разпоредбата на чл. 2, ал. 1 ЗОДОВ отговорността е на органа поскал в нарушение на Закона съответното СРС, но не и на съда, дори да го е издал.

Вярно е възражението на ответника Прокуратурата на РБ, че към релевантния момент 2012 г. са били в сила редакции на нормите на чл.15, ал.1 от ЗСРЗ и чл.174, ал.1 от НПК, съобразно които разрешението за използване на специални разузнавателни средства се дава предварително от председателя на окръжния съд или от изрично оправомощен от него заместник-председател.

По този начин и така формулирани цитираните норми са предоставяли възможност на съответните органи по съображения за целесъобразност и собствено усмотрение да отправят искане за прилагане на СРС от подбрани органи, а не съобразно правилата за подсъдност, уредени в НПК. Тази уредба обаче не предвижда достатъчни гаранции срещу злоупотреба и води до нарушение на чл. 8 от Конвенцията, съобразно който всеки има право на неприкосновеност на личния ... си живот, ... и на тайната на кореспонденцията си.

Поради което и същите не е следвало да бъдат прилагани, тъй като са в явно противоречие с нормите на ЕКЗПЧОС, които норми имат предимство пред тези норми на вътрешното законодателство, които им противоречат, на основание чл.5, ал.4 от Конституцията на РБ. Не е следвало да се прилагат за да гарантират конституционно защитени основни човешки права, и за да се избегнат всякакви възможности за злоупотреба и нарушения с местната подсъдност.

А фактът, че нормите са били в противоречие с конвенция, се потвърждава и с последващата им промяна с ДВ, бр. 70 от 2013 г., при която законодателят е съобразил компетентността на окръжния съд с подсъдността съобразно правилата на чл.34 и сл. от НПК.

На следващо място, съобразно разпоредбата на чл.3, ал.1 от ЗСРЗ в редакцията ѝ към датата на исканията - ДВ, бр. 95 от 1997 г., специалните разузнавателни средства се използват в случаите, когато това се налага за предотвратяване и разкриване на тежки престъпления по реда на

Наказателно-процесуалния кодекс, когато необходимите данни не могат да бъдат събрани по друг начин.

По смисъла на чл.93, т.7 от НК "Тежко престъпление" е това, за което по закона е предвидено наказание лишаване от свобода повече от пет години, доживотен затвор или доживотен затвор без замяна. Част от престъпленията, за които е поискано СРС не са тежки по смисъла на закона: чл.293 и чл.290 от ГПК, следователно за тях не е било допустимо използването на специални разузнавателни средства и същите не са разграничени в искането. В исканията също така не е посочена информация, че необходимите данни не могат да бъдат събрани по друг начин.

С оглед на гореизложеното въззивният съд намира, че не е оборена материалната доказателствена сила на акта на националното бюро за контрол на специални разузнавателни средства по отношение на фактическите констатации, поради което и искът спрямо ответника Прокуратурата на Република България се явява основателен и доказан.

По размера на така предявения иск. Основателно е възражението на въззивника Прокуратурата на РБ, че определеният от първоинстанционния съд размер на обезщетението е завишен.

Съгласно ППВС № 4/1968 г. при определяне обезщетението за неимуществените вреди следва да се вземат под внимание всички обстоятелства, които обуславят тези вреди. Размерът на обезщетението се определя от съда по справедливост като се извършва преценка на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства.

Съобразно утвърдената практика на ВКС, в понятието "неимуществени вреди" се включват всички телесни и психически увреждания на пострадалия, претърпените болки и страдания, които в своята цялост представляват негативни емоционални изживявания на лицето, намиращи не само отрицателно отражение в психиката, но и социален дискомфорт в определен период от време.

Предвид горното съдът следва да определи паричен еквивалент, който да възмезди ищеца.

Безспорно незаконосъобразното използване на СРС спрямо ищеца, представлява намеса в упражняването на правата ѝ по чл. 8 от КЗПЧОС и тази намеса не е "съгласно закона" по смисъла на ал. 2 от тази разпоредба.

Макар и неимуществени, вредите следва да бъдат доказани (същите не се презюмират), като тежестта за това се носи от ищцата.

В хода на процеса ищцата доказва само обстоятелството, че от момента, в който както тя, така и нейните колеги разбрали за приложените спрямо нея СРС-та, се променило както тяхното отношение, така и отношението на ръководството в посока недоверие към ищцата. Както с показанията на разпитания свидетел, така и с представените епикризи от болнични заведения (съдът кредитира само тези след 2016 г., когато ищцата е узнала за прилаганите спрямо нея СРС), се установява, че след 2016 г. съществуващите тежки хронични заболявания при ищцата се обострили и това довело до честото ѝ отсъствие от работа. Видно от епикриза от месец декември 2019 г. /л.178 от делото/ при консултация с психиатър, ищцата се е оплакала от повишена тревожност, тремор на ръце, стягане в гърлото, които оплаквания са свързани с преживян стрес и са довели до влошаване на съществуващото ѝ хронично заболяване-псориазис, за което ѝ е предписано лечение с атаракс 25 мг (използва се за симптоматично лечение на тревожност при възрастни).

С оглед на гореизложеното и като съобразява съдебната практика по аналогични казуси, цитирана по-горе (включително Решение № 166 от 3.08.2018 г. на ВКС по гр. д. № 4454/2017 г., IV г. о., ГК, Решение № 1811 на САС по в. гр. д. № 615/2017 г., оставено в сила с Решение № 166/03.08.2018 г., гр.д. № 4454/2017 г. по описа на ВКС, IV гражданско отделение), както и че незаконосъобразните СРС-та са прилагани спрямо действащ магистрат, въззивният съд намира, че размерът на справедливото обезщетение възлиза на сумата от 4000 лв.

Като изхожда от установените по делото факти, относно действително претърпените болки и страдания от ищцата, вследствие търпените от нея болки и страдания, изведени както от доказателствата по делото, така и на база съществуващите житейски морално-етични принципи, настоящият състав намира, че определеното по-горе обезщетение не е завишено по своя размер, спрямо действително установените по делото факти и не противоречи на принципа на справедливостта, както и на съдебната практика по аналогични казуси.

Предвид горното решението на първоинстанционния съд в частта, в която Прокуратурата на РБ е осъдена да заплати на ищцата обезщетение за

сумата над дължимия размер от 4 000 лв. до присъдения от 15 000 лв. ще следва да бъде отменено и вместо него постановено друго, с което искът и за тази разлика ще следва да бъде отхвърлен като неоснователен. В останалата отхвърлителна част за разликата над 15 000 лв. до пълния претендиран размер от 70 000 лв. решението като правилно и законосъобразно ще следва да бъде потвърдено.

По отговорността за разноските:

С първоинстанционното решение ответниците ГД БОБ и Прокуратурата са осъдени да заплатят по равно направените от ищцата разноски за адвокатско възнаграждение и държавна такса, които и с оглед изхода на делото пред настоящата въззивна инстанция ще следва да бъдат преизчислени.

Ищцата претендира разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 2500 лв., което е уговорено за защита и срещу тримата ответници. При материален интерес от 70 000 лв. и уважена част на иска от 4 000 лв., дължимите от ответника Прокуратурата на РБ разноски са съответни на уважената част от иска и възлизат на сумата от 142,86 лв., от която този ответник дължи 1/3 част, т.е. сумата от 47,62 лв., както дължи и внесената от ищцата държавна такса в размер на 10 лв., поради което и решението в частта, с която Прокуратурата е осъдена да заплати разноски на ищцата над дължимата сума от 57,62 лв. до присъдената от 331,43 лв. ще следва да бъде отменено.

По разноските пред настоящата въззивна инстанция.

При този изход на делото и с оглед неоснователността на въззивната жалба на ищцата, разноски не ѝ се дължат.

Възивната жалба на ответника Прокуратурата на Република България е частично основателна, но до приключване на устните състезания по делото, не е заявено искане за присъждане на разноски, респ. не са представени доказателства за извършени такива, поради което такива не се присъждат.

Възивната жалба на ответника ГД „БОП“ е основателна но до приключване на устните състезания по делото, не е заявено искане за присъждане на разноски, респ. не са представени доказателства за извършени такива, поради което такива не се присъждат.

Разноски не следва да се присъждат и на въззиваемата страна ДА „НС“,

тъй като също до приключване на устните състезания по делото, не е заявено искане за присъждане на разноси, респ. не са представени доказателства за извършени такива.

Водим от горното, Апелативен съд - София, 8-ми граждански състав

РЕШИ:

ОБЕЗСИЛВА Решение № 262304/07.04.2021 г., постановено по гр.д. № 8701/2019 г., Софийски градски съд, I-29, в частта, в която Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“ на МВР е осъдена да заплати на Р. Г. А. на основание чл. 2, ал. 1, т. 7 от ЗОДОВ сумата 12 000 лева, представляваща обезщетение за претърпени от нея неимуществени вреди от незаконосъобразно използване на специални разузнавателни средства по искания с рег. № RB202204-001-04/1-4587с от 11.08.2011 г., рег. № RB202204-001-04/1-5312с от 28.09.2011 г. и рег. № RB202204-001-04/1-5438с от 05.10.2011 г. на ГДБОП на МВР до председателя на Софийски окръжен съд, заедно със законната лихва върху тази сума от 01.07.2019 г. до окончателното ѝ изплащане, в частта, в която искът за разликата над уважения размер от 12000 лева до пълния предявен размер от 70000 лева е отхвърлен, както и в частта, в която е отхвърлен искът на Р. Г. А. против Държавна агенция „Национална сигурност“ за заплащане на сумата от 70 000 лева, представляваща обезщетение за претърпени от нея неимуществени вреди от незаконосъобразно използване на специални разузнавателни средства по искания с рег. № RB202001-001-03/52-604 от 25.01.2014 г. и с рег. № RB202001-001-03/52-2042 от 03.04.2014 г. на ДАНС до председателя на Софийски градски съд, като ПРЕКРАТЯВА съдебното производство в тази част.

ВРЪЩА делото на СГС за разглеждане на предявените иски с правно основание чл. 2, ал.1, т.7 от ЗОДОВ срещу Министерство на вътрешните работи и Комисия за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобито имущество - ответници с надлежна пасивна процесуална легитимация, от друг съдебен състав.

ОТМЕНЯ Решение № 262304/07.04.2021 г., постановено по гр.д. № 8701/2019 г., Софийски градски съд, I-29 състав в частта, в която Прокуратурата на РБ е осъдена да заплати на ищцата обезщетение за сумата

над дължимия размер от 4 000 лв. до присъдения от 15 000 лв., ведно със законната лихва от 01.07.2019 г. до окончателното изплащане на сумата, както и **в частта**, в която Прокуратурата е осъдена да заплати разноси на ищцата над дължимата сума от 57,62 лв. до присъдената от 331,43 лв. и **ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен предявения от Р. Г. А., ЕГН *****, гр.***, ж.к. „***“, бл. ***, вх. ***, ет. ***, ап. *** срещу Прокуратурата на Република България, гр.София, бул. „Витоша“ № 2 иск с правно основание чл.2, ал.1, т.7 от ЗОДОВ за осъждането на ответника да заплати на ищцата сумата от 11 000 лв., представляваща разликата над дължимата сума от 4 000 лв. до присъдената от 15 000 лв., обезщетение за претърпени от нея неимуществени вреди от незаконосъобразно използване на специални разузнавателни средства по искания с рег. № RB421132-001-09/6-379 от 30.05.2012 г., с рег. № RB421132-001-09/6-517 от 13.07.2012 г. и с рег. № RB421132-001-09/6-513 от 13.07.2012 г. на СГП до председателя на Софийски окръжен съд, заедно със законната лихва върху тази сума от 01.07.2019 г. до окончателното ѝ изплащане, като **ПОТВЪРЖДАВА** Решението в частта, с която искът е отхвърлен за разликата над сумата от 15 000 лв. до пълния претендиран размер от 70 000 лв.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховен касационен съд в едномесечен срок от връчването му на страните при условията на чл.280, ал.1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____